

Veterné parky - stanovisko k žiadostiam pre získanie osvedčenia

Vzhľadom na pretrvávajúce a opätovne množiace sa žiadosti o vydanie stanoviska k predpokladanému vplyvu veterných parkov/elektrární (VTE) na prenosovú a elektrizačnú sústavu SR, ktoré je investor v zmysle platnej legislatívy SR povinný získať pre vydanie „Osvedčenia o súlade investičného zámeru s dlhodobou koncepciou energetickej politiky“ (Osvedčenie), vydávaného MH SR podľa Zákona o energetike č. 656/2004 Z. z., SEPS, a.s. pristúpila k nasledovnému vyhláseniu:

Ako prevádzkovateľovi prenosovej sústavy a subjektu zodpovednému za udržiavanie vyrovnanej bilancie medzi spotrebou a výrobou elektriny v reálnom čase v rámci elektrizačnej sústavy SR prináleží SEPS, a.s., poskytnúť investorovi, resp. MH SR Stanovisko pre účely vydania Osvedčenia v zmysle §11, ods.(3), pís. b), body 3 a 8 Zákona č. 656/2004 Z.z. (bod 3 - predpokladaný vplyv energetického zariadenia na sústavu alebo na sieť na vymedzenom území z hľadiska bezpečnosti a spoľahlivosti a bod 8 - vplyv na bezpečnosť dodávok elektriny na vymedzenom území).

SEPS, a.s., k problematike výstavby a prevádzky VTE zvolala dňa 28.6.2007 v aule FEI STU v Bratislave za prítomnosti predstaviteľov MH SR, MŽP SR, SEPS, a.s., ZSE, a.s., SSE, a.s., VSE, a.s., a všetkých dotknutých subjektov so záujmami v sektore veternej energetiky celoslovenské pracovné stretnutie. O pozvánke na toto rokovanie SEPS, a.s., informovala na svojej internetovej stránke a taktiež v denníkoch SME a Hospodárske noviny. Informácie a vybrané materiály prezentované na rokovaní, dotýkajúce sa uvedenej problematiky, vrátane navrhovaného ďalšieho postupu pri vydávaní osvedčení, sú uvedené na internetovej stránke www.sepsas.sk.

Ako už bolo avizované na celoslovenskom pracovnom stretnutí, SEPS, a.s., pripravuje spracovanie „Štúdie vplyvu VTE na spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky ES SR“ (Štúdia), ktorou bude pomocou matematického modelovania a relevantných fyzikálnych a elektrotechnických interpretácií analyzovaná prípustná výška inštalovaného výkonu VTE v ES SR. Respektíve, bude snaha nájsť také riešenie, ktoré by prípadne nelimitovalo výšku inštalovaného výkonu VTE postavených v SR, ale v tom prípade by zas musela byť regulovaná okamžitá výroba VTE v SR podľa situácie v ES SR v každom okamihu reálneho času. Je samozrejme otázne, ktorý systém bude napokon prijatý, avšak v každom prípade pôjde o určité nevyhnutné limitovanie činnosti prevádzkovateľov/investorov VTE, ktoré budú musieť tieto subjekty rešpektovať, ak budú chcieť podnikáť v SR v oblasti VTE. Na základe Štúdie totiž budú po dohode s MH SR a ÚRSO upravené i legislatívne a technické podmienky v príslušných legislatívnych normatívoch platných v SR. Ako SEPS, a.s., avizovala na pracovnom stretnutí na FEI STU, je potrebné, aby si medzitým investori VTE pripravili vstupné údaje pre Štúdiu. Aj napriek tomu, že rozsah vstupných údajov a samotné zadanie Štúdie ešte nie je uzatvorené, je zrejmé, že budú vyžadované **údaje o regulačných a výrobných - prevádzkových vlastnostiach a parametroch jednotlivých generátorov veterných agregátov VTE**. A to najmä **po stránke regulácie výkonu a napätia** avšak aj **očakávané typové priebehy denných diagramov výroby, štatistické merania veterných podmienok** a pod., v členení na geografické stanovišťa veterných agregátov a miesto predpokladaného elektrického pripojenia do ES SR. Je nevyhnutné, aby boli investori pripravení na to, že po vyhlásení zberu údajov bude cca do 3 mesiacov urobená uzávierka vstupných údajov pre Štúdiu a tí, ktorí svoje zariadenia neprihlásia, resp. nebudú schopní doložiť potrebný rozsah údajov, nebudú vzatí do posudzovania v rámci Štúdie, pričom to bude mať svoje dôsledky. Obdobné údaje, napriek tomu, že sme ich potrebu avizovali už na seminári 28.6.2007 však spomínané žiadosti neobsahujú. Momentálne to však fakticky neregistrujeme ako problém, nakoľko proces obstarania Štúdie ešte nie je pripravený a teda je ešte čas na ich prípravu.

SEPS, a.s. týmto opätovne zdôrazňuje, že spracovanie samotného technického riešenia pripojenia VTE do distribučnej sústavy a prísľuby, resp. dohody investorov so samosprávami/obcami o inštaláciách VTE v ich katastrálnych celkoch však nie je pre SEPS a.s., ako garanta vyrovnanej bilancie medzi spotrebou a výrobou, pre vydanie stanoviska postačujúce.

SEPS, a.s., v súčasnosti priamo eviduje žiadosti o vydanie stanovísk Osvedčenia k výstavbe VTE v ES SR vo výške inštalovaného výkonu 2055 MW a taktiež disponuje s viacerými informáciami o zámeroch výstavby ďalších VTE s inštalovaným výkonom niekoľko sto až tisíc MW. V uplynulom roku 2006 priemerné zaťaženie v elektrizačnej sústave SR (ES SR) bolo 3382 MW a ani v najbližších 10 - 15 rokoch nie je očakávaný jej neobvyklý nárast. Schopnosť ES SR absorbovať neregulovane vyrobenú elektrinu z VTE v celkovom mixe s ostatnými zdrojmi elektriny v SR je limitovaná fyzikálnymi vlastnosťami elektriny ako sieťového fenoménu. Preto momentálne a ešte aj dlhé roky v budúcnosti bude v SR možnosť postaviť a prevádzkovať oveľa nižší výkon VTE ako je vyššie uvedený žiadosťami avizovaný inštalovaný výkon kvázi pripravený k výstavbe. Pritom podotýkame, že nejde o obchodné aspekty, ale o fyzikálno - technické a technologické vlastnosti ES SR, ktoré sú limitujúcim faktorom a nedovoľujú živelný, resp. neriadený rozvoj VTE v SR v záujme bezpečnosti a spoľahlivosti ES SR ako celku. Investorov týmto chceme ubezpečiť, že sme si bez akýchkoľvek subjektívnych tendencií a pohľadov dostatočne vedomí všetkých súvislostí spojených s inštaláciami VTE, táto problematika je nám detailne známa a vývoj v tejto oblasti pozorne sledujeme tak v prostredí SR ako i v celoeurópskom meradle.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a súvislosti zatiaľ nebolo a do interpretácie záverov z výsledkov Štúdie ani nebude zo strany SEPS, a.s. vydané kladné stanovisko k žiadnej žiadosti o vydanie Osvedčenia pre výstavbu žiadnej veternej elektrárne/parku.

Vidíme zásadné nebezpečenstvo vo vydávaní jednotlivých postupných, na sebe kvázi nezávislých súhlasných stanovísk k pripojeniu čo len jednej veternej elektrárne alebo jedného VTE do DS bez komplexného posúdenia vplyvu všetkých ostatných avizovaných VTE na ES SR a sme zásadne proti takémuto postupu. Zakladať v tomto smere akýkoľvek precedens bez pripraveného komplexného riešenia, transparentného a nediskriminačného pre ktorýkoľvek subjekt, by bolo krajne nezodpovedné a nebezpečné. Komplexné riešenie by taktiež malo zabezpečiť i ochranu budúcich investícií do VTE, samozrejme v súvislosti s ich možným prevádzkovým využitím, ktoré je limitované fyzikálnymi, elektrotechnickými a technologickými vlastnosťami ES SR. Z pohľadu SEPS, a.s., nekoordinované pripájanie VTE do ES SR by mohlo vytvoriť potenciálne nebezpečenstvo vzniku technických problémov s udržiavaním vyrovnanej bilancie spotreba/výroba v ES SR vyplývajúce z charakteru výroby VTE. Ide najmä o to, že sumárny inštalovaný výkon reálne avizovaných nových VTE v SR už môže spôsobiť zásadné systémové problémy pri riadení a regulácii ES SR ako samostatnej regulačnej oblasti. Preto je nevyhnutné zistiť aký inštalovaný výkon takýto stav ešte nespôsobí a je prípustný, resp. akým technickým riešením a za akých podružných podmienok by limit v inštalovanom výkone nemusel byť stanovený.

Pripájanie VTE do ES SR je potrebné riešiť systémovo, prijatím skoordínovaného postupu všetkých zainteresovaných subjektov. Momentálne je do orgánov SEPS, a.s., pripravovaný dokument s návrhom riešenia zabezpečenia spracovania Štúdie.

Záverom konštatujeme a opäť zdôrazňujeme, že vzhľadom na horeuvedené skutočnosti, až do doby vypracovania Štúdie nemôžeme žiadnemu subjektu so zámerom vo VtE poskytnúť kladné stanovisko pre účely získania „Osvedčenia o súlade investičného zámeru s dlhodobou koncepciou energetickej politiky“.

O ďalších našich krokoch budeme informovať prostredníctvom internetovej stránky SEPS, a.s. (www.sepsas.sk).

SEPS, a.s., sekcia stratégie ES a rozvoja spoločnosti